

JOSEP M. OLIVERAS

Memòria històrica d'un president

En parlar de la Generalitat i dels expresidents que ha tingut el Govern català al llarg dels anys, sovint vénen a la ment noms com els de Josep Tarradellas, Lluís Companys i, més recentment, Jordi Pujol i Pasqual Maragall. En poques ocasions s'anomena Josep Irla. Amb l'objectiu de recuperar i divulgar aquesta figura, la ciutat de Girona ha organitzat diverses activitats.

Irla va prendre el relleu de Companys i va ser president de la Generalitat a l'exili des del 1940 fins al 1954. Nascut a Sant Feliu de Guíxols, la figura d'Irla com a persona i la seva significació política han estat l'objecte de l'homenatge que se li ha ofert des

de Girona. Els actes van començar ja al mes de setembre amb una conferència a càrrec de l'historiador Josep Maria Roig i la reedició del llibre *Josep Irla i Bosch, 1876-1958. President de la Generalitat a l'exili*. Després han vingut altres activitats, com

l'exposició itinerant que fins a final de novembre es pot visitar al centre cívic del Pla de Palau o el seminari «L'exili i la deportació republicanes», coordinat per Salomó Marquès i Anna Maria Garcia, que va incloure les ponències de Neus Català, Benito Bermejo, Jordi Riera i Assumpta Montellà. Va ser en aquest marc, especialment emotiu per la presència de familiars, representants d'entitats de deportats i testimonis reals, on es va insistir en la necessitat de recordar la història, d'aprendre'n per encarar el futur i evitar que es reproduïxin moments històrics d'aquesta magnitud, pel que suposen per al

país i a nivell polític, però sobretot per a les persones que s'hi veuen atrapades per defensar els seus principis.

A banda d'actes que es poden considerar més o menys acadèmics, en el programa d'activitats ha tingut un especial protagonisme la inauguració de l'escultura obra de l'artista Mercè Riba a la plaça de Girona que porta el nom de l'expresident, al barri de Palau. La funció de l'escultura ha estat doble: d'una banda ha servit per dignificar l'espai, i de l'altra, per mostrar diverses facetes d'Irla. Se'l presenta com una figura nua de mig cos que subjecta amb la mà dreta uns documents que simbolitzen la seva tasca com a polític i que es porta la mà esquerra al cor, pel dolor de trobar-se lluny de la seva terra; gira la vista cap a una grada amb les quatre barres de la senyera gravades.

La lògica imposa la necessitat de divulgar la seva significació entre les noves generacions, i per això des de l'Ajuntament de la ciutat s'han ofert a les escoles recursos educatius relacionats amb Irla. Tot plegat, un intent reeixit de recuperació de la memòria històrica més recent, però també d'una figura vital en la història del país.

David Brugué